

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. rugsėjo 4 d. Nr. 21RE-
(AG-581/01-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Danutės Kulikauskienės (Komisijos Šiaulių apygardos skyriaus narė) ir Žydrūno Plytniko (pranešėjas),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo D. Š. patikslintą skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (trečiasis suinteresuotas asmuo uždaroji akcinė bendrovė „Nemenčinės komunalininkas“).

Komisija

n u s t a t ė:

D. Š. (toliau – pareiškėjas) patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija, atsakovė) 2025 m. birželio 20 d. raštą Nr. S-13904(4.52Mr) „Dėl rūšiavimo konteinerių panaudos sutarties nutraukimo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti atsakovę pareiškėjo prašymą nagrinėti iš naujo.

Paaikino, kad 2022 m. birželio 21 d. buvo pasirašyta rūšiuojamųjų konteinerių panaudos sutartis, kurios 2.6 punktas numato, kad konteineriai gali būti gražinami panaudos davėjui motyvuotu prašymu. Pareiškėjas 2025 m. birželio 9 d. kreipėsi į Administraciją dėl panaudos sutarties nutraukimo ir 2025 m. birželio 20 d. gavo skundžiamą Raštą, kuriuo atsakovė nesutinka nutraukti panaudos sutartį.

Pareiškėjas nurodė, kad Vilniaus rajone rūšiavimo konteineriai ištuštinami per retai (popieriaus ir plastiko – kartą per mėnesį, stiklo – kartą per 3 mėnesius), šalia konteinerių paliktos ir tvarkingai sudėtos, bet į konteinerį jau nebetelpančios pakuotės nepaimamos, į prašymus keisti ir dažninti konteinerių ištuštinimo grafikus nereaguojama, konteineriai stovi perpildyti, išrūšiuotas atliekas vis tiek tenka patiems išvežti į stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštes arba į bendrus rūšiavimo konteinerius, esančius Nemenčinėje, Piliakalnio g. 50, prie uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Nemenčinės komunalininkas“.

Atsakovės siūlymas problemai spręsti, apsistatant kiemą papildomais rūšiavimo konteineriais, pareiškėjui netinka. Atsakingai rūšiuojanti 3-4 asmenų šeima popieriaus ir plastiko konteinerį pripildo per 2 savaites, o stiklo – per 1 mėnesį, tai pareiškėjo šeimai reikėtų dar mažiausiai 2 papildomų konteinerių. Administracijos požiūris yra neskatinti gyventojus kuo daugiau išrūšiuoti atliekų, bet tik tiek, kiek telpa į konteinerį, kurių ištuštinimo grafikas sudėliotas ne dėl gyventojų patogumo ir noro kuo daugiau perdirbti atliekų, o tik tam, kad nereikėtų skirti tam papildomų lėšų (kuras, transportas ir pan.).

Pareiškėjas prašo skundą nagrinėti rašytinio proceso tvarka.

Pareiškėjas 2025 m. liepos 24 d. Komisijai pateikė komentarą dėl atsakovės atsiliepimo, kuriame nurodė, kad kreiptis į Administraciją dėl Panaudos sutarties nutraukimo pareiškėjui liepė UAB „Nemenčinės komunalininkas“ (toliau – Bendrovė), paskambinus pirmą kartą telefonu dėl

panaudos sutarties nutraukimo. Jie pasakė, kad sutarties nutraukti negali, prašė kreiptis į Administraciją. Pareiškėjas atkreipė dėmesį, kad skundžiamame Rašte nieko nerašoma apie tai, jog pareiškėjas dėl panaudos sutarties nutraukimo turėtų kreiptis ne į Administraciją, o į Bendrovę, o Rašto nuorašą atsakovė adresuoja pareiškėjui ir Bendrovei.

Atsakovė Administracija su pareiškėjo skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad Rašte pareiškėjui pateikė išsamų, motyvuotą ir teisės aktais pagrįstą atsakymą į pareiškėjo 2025 m. birželio 9 d. prašymą. Atkreipė dėmesį į tai, kad 2022 m. birželio 21 d. „Vilniaus rajono savivaldybės pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamųjų konteinerių panaudos sutartį“ (toliau – Panaudos sutartis) sudarė Bendrovė ir pareiškėjas. Atsižvelgiant į tai, Administracija, nebūdama Panaudos sutarties šalimi, negali jos nutraukti.

Panaudos sutarties 2.6 papunktyje numatyta, kad konteineriai gali būti gražinami Panaudos davėjui motyvuotu prašymu ir įstatymų nustatyta tvarka nutraukus šią sutartį. Pareiškėjas nei 2025 m. birželio 9 d. prašyme, nei skunde Komisijai nenurodė, kaip užtikrins tinkamą atliekų rūšiavimą, numatytą galiojančiuose teisės aktuose, jeigu pareiškėjo prašymas dėl Panaudos sutarties nutraukimo būtų patenkintas.

Atsakovė pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje aiškiai apibrėžta, kad atliekų turėtojai privalo rūšiuoti atliekas jų susidarymo vietoje. Išrūšiuvus atliekas jų susidarymo vietoje, atliekas surenkančios įmonės privalo atlikti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą. Pakuočių atliekų, susidarantių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinųjų reikalavimų ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarties būtinųjų sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. D1-123, (toliau – Būtinieji reikalavimai) 15.3.1 ir 15.3.2 papunkčiuose aiškiai numatytas rūšiavimo konteinerių ištuštinimo dažnis.

Vilniaus rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T3-408 (toliau – Atliekų tvarkymo taisyklės) 33.5 papunktyje griežtai reglamentuota, kad komunalinių atliekų turėtojai privalo naudotis konteineriais, įskaitant pakuočių atliekų rūšiavimo konteineriais, bei kitomis atliekų surinkimo priemonėmis (pvz., maišais) ir juos naudoti tik pagal paskirtį, laikytis konteinerių bei kitų atliekų surinkimo priemonių naudojimosi ir rūšiavimo instrukcijų ir dėti į konteinerius ir kitas atliekų surinkimo priemones tik tas atliekas, kurioms šie konteineriai ar kitos priemonės yra skirti, uždaryti konteinerių dangčius po atliekų išmetimo į konteinerius.

Būtinųjų reikalavimų 18 punkte numatyta, kad savivaldybei (arba jos pavedimu – administratoriui) nustačius, kad rūšiavimo konteineris jo ištuštinimo pagal konteinerių ištuštinimo grafiką dieną buvo tris kartus ar daugiau kartų iš eilės perpildytas, Administracija (arba jos pavedimu – administratorius) priima sprendimą ištuštinti jį dažniau arba pastatyti didesnės talpos ar papildomą rūšiavimo konteinerį. Būtinųjų reikalavimų 18 punkte aiškiai numatyta Administracijos pasirinkimo laisvė, todėl tam, kad nedidėtų atliekų surinkimo išlaidos, Administracija yra priėmusi optimaliausią ir ekonomiškiausią sprendimą, ir suteikia gyventojams papildomą nemokamą rūšiavimo konteinerį.

Atsakovė pažymėjo, kad Administracija vykdo atliekų tvarkymą pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus. Administracija nagrinėja prašymus, atsižvelgdama į jų turinį, neviršydamas teisės aktais suteiktą įgaliojimą. Į pareiškėjo prašymą Administracija atsakė, Raštas yra grindžiamas teisės aktais ir yra motyvuotas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Bendrovė atsiliepimo į pareiškėjo skundą nepateikė.

Skundas tenkintinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas ir Bendrovė 2022 m. birželio 21 d. sudarė Panaudos sutartį, kuria Bendrovė (panaudos davėjas) neatlygintinai perdavė pareiškėjui (panaudos gavėjui) vieną pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo konteinerių komplektą: vienas 0,12 m³ talpos konteineris stiklo pakuotei ir vienas 0,24 m³ talpos konteineris pakuočių atliekoms (popieriaus, plastiko, metalo) bei antrinėms žaliavoms surinkti (sutarties 1.1 papunktis). Panaudos davėjas

įsipareigojo konteinerius tuštinti pagal iš anksto paslaugos teikėjo ir Administratoriaus suderintą ir viešai paskelbtą grafiką (sutarties 1.3 papunktis).

Pareiškėjas Administracijai pateikė 2025 m. birželio 9 d. Prašymą dėl rūšiuojamųjų konteinerių panaudos sutarties nutraukimo, reg. Nr. G-33995(4.52 Mr) (toliau – Prašymas), kuriuo prašė nutraukti Panaudos sutartį, pasirašytą su Bendrove, kadangi pagal dabartinį konteinerių ištuštinimo grafiką šiukšlės išvežamos per retai, šalia konteinerių paliktų pakuočių nesurenka, konteineriai stovi perpildyti, ko pasėkoje atliekas tenka vežti į bendrus rūšiavimo konteinerius arba stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštes. Apsistatyti kiemą papildomais konteineriais pareiškėjas nesutinka, todėl, vadovaudamasis Panaudos sutarties 2.6. punktu, gražina rūšiavimo konteinerius panaudos davėjui. Prie Prašymo pareiškėjas pridėjo Panaudos sutartį.

Atsakovė, išnagrinėjusi Prašymą, pateikė pareiškėjui atsakymą ginčijamu Raštu (Raštą taip pat adresavo Bendrovei). Nurodė, kad Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje aiškiai apibrėžta, jog atliekų turėtojai privalo rūšiuoti atliekas jų susidarymo vietoje. Išrūšiuvus atliekas jų susidarymo vietoje, atliekas surenkančios įmonės privalo atlikti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą. Būtinųjų reikalavimų 15.3.1 ir 15.3.2 papunkčiuose numatyta, kad rūšiavimo konteineriai, išskyrus skirtus stiklinių pakuočių atliekoms ir stiklo antrinėms žaliavoms surinkti, ištuštinami kartą per mėnesį, o stiklinių pakuočių atliekoms ir stiklo antrinėms žaliavoms surinkti skirti rūšiavimo konteineriai ištuštinami kartą per tris mėnesius. Būtinųjų reikalavimų 15.3.1 ir 15.3.2 papunkčiuose aiškiai numatytas rūšiavimo konteinerių ištuštinimo dažnis. Atliekų tvarkymo taisyklių 33.5 papunktyje numatyta, kad komunalinių atliekų turėtojai privalo naudotis konteineriais, įskaitant pakuočių atliekų rūšiavimo konteineriais, bei kitomis atliekų surinkimo priemonėmis (pvz., maišais) ir juos naudoti tik pagal paskirtį, laikytis konteinerių bei kitų atliekų surinkimo priemonių naudojimosi ir rūšiavimo instrukcijų ir dėti į konteinerius ir kitas atliekų surinkimo priemones tik tas atliekas, kurioms šie konteineriai ar kitos priemonės yra skirti, uždaryti konteinerių dangčius po atliekų išmetimo į konteinerius. Atliekų tvarkymo taisyklių 35.11. papunktyje nurodoma, kad komunalinių atliekų turėtojams ir kitiems asmenims draudžiama mišrias komunalines atliekas mesti į kitiems asmenims priklausančius ar kitiems atliekų turėtojams priskirtus mišrių komunalinių atliekų konteinerius. Būtinųjų reikalavimų 18 punkte numatyta, kad savivaldybei (arba jos pavedimu – administratoriui) nustačius, kad rūšiavimo konteineris jo ištuštinimo pagal konteinerių ištuštinimo grafiką dieną buvo tris kartus ar daugiau kartų iš eilės perpildytas, Administracija (arba jos pavedimu – administratorius) priima sprendimą ištuštinti jį dažniau arba pastatyti didesnės talpos ar papildomą rūšiavimo konteinerį. Būtinųjų reikalavimų 18 punkte aiškiai numatyta Administracijos pasirinkimo laisvė, todėl tam, kad nedidėtų atliekų surinkimo išlaidos, Administracija yra priėmusi optimaliausią ir ekonomiškiausią sprendimą ir suteikia gyventojams papildomą nemokamą rūšiavimo konteinerį. Atsakovė pažymėjo, kad Administracija vykdo atliekų tvarkymą pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus ir Panaudos sutartis negali būti nutraukta nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų, todėl, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta Rašte, siūlo užsisakyti papildomą konteinerį pakuočių atliekoms.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės), Atliekų tvarkymo įstatymas, Būtinieji reikalavimai, Atliekų tvarkymo taisyklės ir kiti teisės aktai.

VAĮ 2 straipsnyje nustatyta, kad prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (10 dalis). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (12 dalis).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) ne kartą yra pažymėjęs, kad minėtos VAĮ nuostatos reiškia,

jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022; 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-822-1440/2014; 2012 m. sausio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-35/2012, kt.). Administracinio akto priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (LVAT 2023 m. lapkričio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-676-502/2023).

VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas Taisykles.

Taisyklėse nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją (35 punktas). Pagal Taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas pateikė Administracijai Prašymą, kuriuo prašė nutraukti Panaudos sutartį. Toks kreipimasis laikytinas prašymu VAĮ 2 straipsnio 10 dalies prasme. Atsakovė, būdama viešojo administravimo subjektu, turėjo pateikti pareiškėjui teisės aktų reikalavimus ir pareiškėjo Prašymo turinį atitinkantį atsakymą. Administracija, atsisakydama atlikti pareiškėjo prašomus veiksmus (nutraukti Panaudos sutartį), turėjo nurodyti tokio sprendimo motyvus, teisinį ir faktinį pagrindą arba kitas tokiam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punkte nurodyta, kad viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų)) savivaldybių funkcijų – komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas.

LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad savivaldybės atliekų rinkimą ir tvarkymą koordinuoja kaip viešosios paslaugos teikimo administravimą ir, vadovaujantis VAĮ 16 straipsniu (šiuo metu – VAĮ 20 straipsniu), viešojo administravimo subjektai atsako už jų administruojamų paslaugų teikimo teisėtumą (LVAT 2019 m. spalio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1574-662/2019).

Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnyje apibrėžta, kad *atliekų tvarkytojas* – įmonė, kuri surenka ir (ar) veža, ir (ar) paruošia naudoti, įskaitant pradinį apdorojimą, ir (ar) naudoja, ir (ar) šalina atliekas, atlieka šių veiklų organizavimą ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą (20 dalis). *Komunalinės atliekos* – mišrios ir atskirai surinktos buitinės (buityje susidarančios) atliekos, įskaitant popieriaus ir kartono, stiklo, metalų, plastiko, biologines, medienos, tekstilės, pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, taip pat stambiausias atliekas, įskaitant čiužinius ir baldus, ir atliekos, surinktos iš kitų šaltinių, kai jos savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas (39 dalis). *Komunalinių atliekų tvarkymo sistema* – organizacinių, techninių ir teisinių priemonių visuma, susijusi su savivaldybių funkcijų įgyvendinimu atliekų tvarkymo srityje (43 dalis).

Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad atliekų turėtojas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi atliekas perduoti atliekų tvarkytojams arba gali tvarkyti atliekas pats. Atliekos tvarkomos pagal aplinkos ministro tvirtinamas atliekų tvarkymo taisykles. Komunalinės atliekos ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamos buityje susidarančios atliekos tvarkomos savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad atliekų turėtojai privalo rūšiuoti atliekas jų susidarymo vietoje. Išrūšiuotus atliekas jų susidarymo vietoje, atliekas surenkančios įmonės privalo atlikti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą.

Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 10 dalies 3 punkte reglamentuota, kad komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Visiems komunalinių atliekų turėtojams, neimant papildomo mokesčio, išskyrus nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą, turi būti, be kita ko, užtikrintas aprūpinimas antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas), tekstilės atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis.

Būtinųjų reikalavimų 14 punktas numato, kad savivaldybė (arba jos pavedimu – administratorius) tvirtina rūšiavimo konteinerių ištuštinimo grafiką, kuriame nustatomos mėnesio dienos, kada savivaldybės teritorijoje reguliariai ištuštinami rūšiavimo konteineriai, ir (ar) kiek kartų per savaitę, mėnesį, kalendorinį ketvirtį ištuštinami rūšiavimo konteineriai.

Pagal Būtinųjų reikalavimų 15 punktą rūšiavimo konteineriai turi būti ištuštinami pagal savivaldybės (arba jos pavedimu – administratoriaus) patvirtintą rūšiavimo konteinerių ištuštinimo grafiką: 15.3. individualių gyvenamųjų namų rajonuose ir pavienių gyvenamųjų namų, iki kurių gali privažiuoti atliekas surenkanti transporto priemonė, teritorijose, atskirų gyvenamųjų pastatų ar jų grupių vietovėse, prie sodininkų, garažų bendrijų teritorijų ar kituose bendrojo naudojimo objektuose ar teritorijose: 15.3.1. rūšiavimo konteineriai, išskyrus skirtus stiklinių pakuočių atliekoms ir stiklo antrinėms žaliavoms surinkti, ištuštinami kartą per mėnesį; 15.3.2. stiklinių pakuočių atliekoms ir stiklo antrinėms žaliavoms surinkti skirti rūšiavimo konteineriai ištuštinami kartą per tris mėnesius.

Pagal Būtinųjų reikalavimų 18 punktą savivaldybei (arba jos pavedimu – administratoriui) nustačius, kad rūšiavimo konteineris jo ištuštinimo pagal konteinerių ištuštinimo grafiką dieną buvo tris kartus ar daugiau kartų iš eilės perpildytas, savivaldybė (arba jos pavedimu – administratorius) priima sprendimą ištuštinti jį dažniau arba pastatyti didesnės talpos ar papildomą rūšiavimo konteinerį.

Atliekų tvarkymo taisyklių 31 punktas numato, kad savivaldybės komunalinių atliekų turėtojai privalo naudotis tik tų komunalinių atliekų, įskaitant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų, tvarkytojų paslaugomis, kurie įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka yra parinkti ir (ar) paskirti Savivaldybės tarybos.

Pagal Atliekų tvarkymo taisyklių 33 punktą komunalinių atliekų turėtojai, be kita ko, privalo: 33.1. siekti mažinti komunalinių atliekų susidarymą ir rūšiuoti atliekas šiose Taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka; 33.2. naudotis Savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema; 33.5. naudotis konteineriais, įskaitant pakuočių atliekų rūšiavimo konteineriais, bei kitomis atliekų surinkimo priemonėmis (pvz., maišais) ir juos naudoti tik pagal paskirtį.

Atliekų tvarkymo taisyklių 39 punktas numato, kad komunalinių atliekų, įskaitant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų, tvarkytojai komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas (išskyrus, susijusias su papildančiomis atliekų surinkimo sistemomis) savivaldybės teritorijoje gali teikti tik tuo atveju, jeigu juos parenka ir (ar) paskiria Savivaldybės taryba.

Atliekų tvarkymo taisyklių 41 punkte nustatyta, kad komunalinių atliekų tvarkytojai, be kita ko, privalo: 41.2. sutartyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka, neimant papildomo mokesčio, pateikti komunalinių atliekų turėtojams mišrių komunalinių atliekų konteinerius; 41.8. konteinerius tuštinti pagal sudarytą ir su Savivaldybės administracija suderintą grafiką, kuris skelbiamas savivaldybės ir komunalinių atliekų tvarkytojų interneto tinklalapiuose, spaudoje ir kituose atliekų turėtojams prieinamuose šaltiniuose.

Vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, komunalinių atliekų turėtojai privalo rūšiuoti atliekas teisės aktuose nustatyta tvarka, taip pat privalo naudotis savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Visiems komunalinių atliekų turėtojams turi būti užtikrintas aprūpinimas antrinių žaliavų rūšiavimo priemonėmis (konteineriais). Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkytojai komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas gali teikti tik tuo atveju, jeigu juos parenka ir (ar) paskiria Vilniaus rajono savivaldybės taryba.

Remiantis byloje esančiais dokumentais nustatyta, kad Bendrovė (komunalinių atliekų tvarkytojas) pagal iš anksto nustatytą grafiką surenka ir išveža pareiškėjo gyvenamojoje vietoje (*duomenys neskelbtini*) susidarančias komunalines atliekas ir antrines žaliavas.

Vilniaus rajono savivaldybės taryba 2021 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T3-220 „Dėl pakuočių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) perdavimo“ (redakcija, galiojanti nuo 2023 m. birželio 7 d.) nusprendė perduoti patikėjimo teise savivaldybei nuosavybės teise priklausanti materialųjį turta – pakuočių atliekų surinkimo priemonės (konteinerius) pagal turto patikėjimo sutartį savivaldybių savarankiškajai funkcijai: komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, užtikrinti: Bendrovei – 3250 vnt. 120 litrų talpos konteinerių, skirtų stiklinei pakuotei; 3250 vnt. 240 litrų talpos konteinerių, skirtų pakuočių atliekoms (popieriaus, plastiko, metalo) bei antrinėms žaliavoms (sprendimo 1.2 papunktis). Savivaldybės taryba įgaliojo Administracijos direktorių pasirašyti šio sprendimo 1 punkte nurodyto turto patikėjimo sutartis ir nurodyto turto perdavimo-priėmimo aktus (sprendimo 2 punktas). Savivaldybės taryba įpareigojo UAB „Nemėžio komunalininkas“ ir Bendrovę skirti 5000 individualių namų savininkų neatlygintinai naudoti po vieną 120 l ir 240 l talpos naują konteinerį, skirtus pakuočių atliekoms surinkti (sprendimo 3 punktas).

Pareiškėjo ir Bendrovės sudaryta Panaudos sutartimi Bendrovė neatlygintinai perdavė pareiškėjui pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo konteinerių komplektą. Panaudos sutarties 2.6 papunktyje nurodyta, kad konteineriai gali būti gražinami panaudos davėjui motyvuotu prašymu ir įstatymų nustatyta tvarka nutraukus šią Panaudos sutartį; konteineriai gražinami tokios būklės, kokios panaudos gavėjas gavo, atsižvelgiant į jų normalų nusidėvėjimą dėl natūralių jo savybių. Panaudos sutarties 3.1 papunktyje nustatyta, kad perduodamo naudotis konteinerio savininkas yra Vilniaus rajono savivaldybė; panaudos davėjas šį turta valdo pagal patikėjimo sutartį.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.629 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, kad neatlygintinio naudojimosi daiktu (panaudos) sutartimi viena šalis (panaudos davėjas) perduoda kitai šaliai (panaudos gavėjui) nesunaudojamąjį daiktą laikinai ir neatlygintinai valdyti ir juo naudotis, o panaudos gavėjas įsipareigoja gražinti tą daiktą tokios būklės, kokios jis jam buvo perduotas atsižvelgiant į normalų susidėvėjimą arba sutartyje numatytos būklės.

Pareiškėjas atsakovei pateikė Prašymą, kuriuo, vadovaudamasis Panaudos sutarties 2.6. punktu, prašė nutraukti Panaudos sutartį. Nurodė, kad pagal dabartinį konteinerių ištuštinimo grafiką šiukšlės išvežamos per retai, šalia konteinerių paliktos pakuotės nesurenkamos, konteineriai stovi perpildyti.

Atsakovė skundžiamame Rašte nurodė, kad Panaudos sutartis negali būti nutraukta nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Paaiškino, kad galiojantis teisinis reglamentavimas numato komunalinių atliekų turėtojų pareigą rūšiuoti atliekas ir naudotis atliekų konteineriais. Atsakovė taip pat išdėstė argumentus dėl konteinerių ištuštinimo grafiko, Rašte nurodydama teisės aktų nuostatas ir paaiškindama, kad Administracija yra priėmusi optimaliausią ir ekonomiškiausią sprendimą bei suteikia gyventojams papildomą nemokamą rūšiavimo konteinerį.

Įvertinus Rašto turinį matyti, kad Administracija išsamiai išdėstė atliekų tvarkymą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuojančias teisės aktų nuostatas ir pateikė paaiškinimus dėl šių nuostatų taikymo. Tačiau atsakovė neįvertino aplinkybės, kad panaudos sutartiniai teisiniai santykiai susiklostė tarp pareiškėjo ir Bendrovės, ir nepaaiškino, kad Administracija, nebūdama Panaudos sutarties šalimi, negali šios sutarties nutraukti. Komisijos vertinimu, tai esminė priežastis, dėl kurios Administracija negalėtų tenkinti pareiškėjo Prašymo net esant teisėtam sutarties nutraukimo pagrindui. Kaip minėta, Panaudos sutarties 2.6 papunktis numato, kad konteineriai gali būti gražinami Bendrovei motyvuotu prašymu ir įstatymų nustatyta tvarka nutraukus Panaudos sutartį. Taigi, pareiškėjas, siekdamas nutraukti Panaudos sutartį, vadovaudamasis sutarties 2.6 punktu, turi pateikti motyvuotą prašymą Bendrovei, kuri privalo įvertinti tokio prašymo motyvus. Šių aplinkybių atsakovė Rašte neįvertino ir dėl jų nepasisakė, todėl Raštas negali būti laikomas išsamiu, motyvuotu ir atitinkančiu Prašymo turinį.

Dėl atsakovės atsiliepime nurodytų papildomų argumentų pasisakytina, kad pagal LVAT praktiką ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui (LVAT 2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-502-940/2013; 2015 m. kovo 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas ginčą

nagrinėjant teisme iš principo nėra toleruotini, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo (LVAT 2023 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1328-629/2023). Motyvai dėl priimto administracinio akto privalo būti išdėstyti priimtame akte, nes viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai (LVAT 2014 m. kovo 25 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-34/2014).

Taip pat LVAT yra pasisakęs, kad administraciniame akte išdėstyto sprendimo motyvai turi būti nurodomi tokia apimtimi, kad besikreipiančiam subjektui konkrečiu individualiu atveju būtų aišku, kodėl jam nėra suteikiama prašoma teisė, kokios faktinės aplinkybės ir teisės normos tai lemia, kokius teisės aktuose numatytus veiksmus jis turėtų atlikti ar į kokius subjektus turėtų kreiptis, kad galėtų įgyvendinti savo teisėtus interesus. Kai administraciniame akte tai nėra nurodyta, motyvai negali būti vertinami kaip pakankami, o pats administracinis aktas teisėtas ir pagrįstas (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-192-492/2022).

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad Raštas yra nepakankamai motyvuotas, neišsamus, neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, todėl naikintinas. Administracija įpareigotina teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Prašymą ir pateikti pareiškėjui teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2, 4 punktais ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo D. Š. skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2025 m. birželio 20 d. raštą Nr. S-13904(4.52Mr) „Dėl rūšiavimo konteinerių panaudos sutarties nutraukimo“.

Įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės administraciją teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti D. Š. 2025 m. birželio 9 d. Prašymą dėl rūšiuojamųjų konteinerių panaudos sutarties nutraukimo, reg. Nr. G-33995(4.52 Mr), ir pateikti pareiškėjui teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai

Danutė Kulikauskienė

Žydrūnas Plytnikas